

ПОЛІТИКИ РЕАГУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ НА ПАНДЕМІЮ COVID-19

Гембов О. С.

*здобувач другого курсу магістратури
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Нестерова К. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Пандемія COVID-19 стала безпрецедентним викликом для світової економіки та системи міжнародних відносин, суттєво вплинувши на функціонування регіональних інтеграційних об'єднань. Умови глобальної кризи зумовили необхідність формування узгоджених політик реагування, спрямованих на мінімізацію соціально-економічних наслідків пандемії та забезпечення стабільності регіональних економічних систем.

Однією з ключових характеристик реагування регіональних інтеграційних об'єднань стало поєднання наднаціональних і національних інструментів політики. Зокрема, у межах Європейського Союзу було реалізовано масштабні антикризові заходи, включаючи створення фонду відновлення «NextGenerationEU» обсягом понад 750 млрд євро, спрямованого на підтримку економічного відновлення та структурну трансформацію економік держав-членів [1]. Це стало прикладом поглиблення фінансової інтеграції в умовах кризи.

Важливим напрямом реагування стало також застосування монетарних стимулів. Європейський центральний банк запровадив програму викупу активів (PEPP) обсягом понад 1,8 трлн євро, що дозволило стабілізувати фінансові ринки та підтримати ліквідність банківської системи [2]. Аналогічні заходи застосовувалися і в інших регіональних об'єднаннях, хоча їх масштаб і ефективність суттєво відрізнялися.

Суттєві відмінності у політиках реагування спостерігалися між різними інтеграційними об'єднаннями. Так, країни АСЕАН зосередилися на координації заходів у сфері охорони здоров'я, забезпеченні безперервності ланцюгів постачання та розвитку цифрової економіки. У межах регіону було створено спеціальні фонди для боротьби з пандемією та підтримки

медичних систем [3]. Водночас рівень економічної підтримки був обмеженим порівняно з ЄС через нижчий рівень фінансової інтеграції.

У межах інших регіональних об'єднань, зокрема МЕРКОСУР та Африканського Союзу, політики реагування характеризувалися меншою узгодженістю та обмеженими ресурсами. Це зумовило значну залежність від міжнародної фінансової допомоги та зовнішніх кредитних ресурсів. За даними Світового банку, країни, що розвиваються, витрачали в середньому значно менше коштів на антикризові заходи порівняно з розвиненими економіками, що обмежило ефективність їхньої політики реагування [4].

Однією з важливих проблем стало також порушення функціонування внутрішніх ринків інтеграційних об'єднань. Запровадження обмежень на пересування, закриття кордонів та порушення логістичних ланцюгів призвели до зниження обсягів внутрішньорегіональної торгівлі. Зокрема, у 2020 р. світова торгівля скоротилася приблизно на 9%, що негативно вплинуло на економіки інтегрованих регіонів [5].

Пандемія також сприяла прискоренню цифрової трансформації економік. Регіональні об'єднання активізували розвиток електронної комерції, цифрових послуг та дистанційної зайнятості, що стало важливим фактором адаптації до нових умов функціонування економіки. Водночас нерівномірний рівень цифрового розвитку країн-членів посилив внутрішні диспропорції в межах інтеграційних об'єднань.

Таким чином, політики реагування регіональних інтеграційних об'єднань на пандемію COVID-19 продемонстрували значну диференціацію залежно від рівня економічного розвитку, ступеня інтеграції та доступності фінансових ресурсів. Найбільш ефективними виявилися моделі, що поєднували координацію дій, масштабні фінансові стимули та інституційну спроможність до швидкого прийняття рішень. У перспективі досвід пандемії сприятиме поглибленню інтеграційних процесів, посиленню координації економічної політики та формуванню більш стійких регіональних економічних систем.

Література:

1. European Commission. NextGenerationEU. URL: <https://ec.europa.eu> (дата звернення: 04.05.2026).
2. European Central Bank. Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP). URL: <https://www.ecb.europa.eu> (дата звернення: 04.05.2026).
3. ASEAN. ASEAN Comprehensive Recovery Framework. URL: <https://asean.org> (дата звернення: 05.05.2026).
4. World Bank. Global Economic Prospects 2021. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 04.05.2026).
5. World Trade Organization (WTO). World Trade Report 2021. URL: <https://www.wto.org> (дата звернення: 04.05.2026).